

Vznik a rozvoj sociálního podniku

Případová studie č. 8

Únor 2024

Zadavatel
Magistrát hlavního
města Prahy

Zpracovatel
Ernst & Young, s.r.o.

1. Vstupní analýza

Tato případová studie je zpracována jako součást Závěrečné evaluace Operačního programu Praha – pól růstu ČR (dále „OP PPR“). Případová studie detailně analyzuje 4 projekty z výzev č. 6, 25 a 38 zaměřené na podporu vzniku a rozvoje sociálních podniků¹. Projekty byly pro případovou studii vybrány Ernst & Young, s.r.o. (dále „EY“) a schváleny Zadavatelem. Cílem všech analyzovaných projektů bylo vytvořit nová pracovní místa pro osoby těžko umístitelné na otevřeném pracovním trhu a přispět tak ke zvýšení zaměstnanosti osob z cílových skupin. Cílové skupiny projektů byly následující:

- ▶ Osoby po (ve) výkonu trestu (Nová Cafe Therapy)
- ▶ Osoby závislé a ohrožené závislostmi (Nová Cafe Therapy)
- ▶ Nezaměstnané osoby starší 50 let (Specializované dohledové centrum se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce, DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku)
- ▶ Osoby se zdravotním postižením, včetně duševně nemocných (Specializované dohledové centrum se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce, Chráněné nudle, DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku)

Projekty byly realizovány v rámci Specifického cíle 3.2 Posílená infrastruktura pro sociální podnikání. Tento cíl byl naplněn podporou vzniku nových a rozvoje stávajících sociálních podniků².

Při vyhodnocení efektů intervencí v této aktivitě jsme se zaměřili na dopady projektů na udržitelnost výsledků intervencí a jejich efektů jak pro osoby z cílových skupin, tak podmínky pro tuto udržitelnost po skončení financování aktivit z OP PPR, například v podobě navazujících projektů.

V souladu s Teorií změny jsme ověřili Mechanismus příležitosti, kdy osobám obtížně umístitelným na trhu práce ze sociálních a zdravotních důvodů jsou v sociálních podnicích vytvořeny podmínky (fyzické, režimové, finanční, manažerské, sociální) umožňující výkon zaměstnání a ekonomické činnosti. Dále jsme ověřili Mechanismus zkušenosti, podle kterého osoby adaptované na pracovním místě v sociálním podniku postupně přecházejí na méně chráněný či otevřený trh práce.

---

¹ **Nová Cafe Therapy** (registrační číslo projektu CZ.07.3.58/0.0/0.0/16_041/0000593), **Specializované dohledové centrum se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce** (registrační číslo projektu CZ.07.3.58/0.0/0.0/16_041/0000574), **Chráněné nudle** (registrační číslo projektu CZ.07.3.58/0.0/0.0/17_055/0001350), **DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku** (registrační číslo projektu CZ.07.3.58/0.0/0.0/15_003/0000091)

² Specifický cíl byl naplňován i podporou vzniku a rozvoje chráněných pracovišť, které nebyly předmětem případové studie.

2. Abstrakt

Projekty na vznik a rozvoj sociálního podniku

Cíl: Posílení infrastruktury pro sociální podnikání a sociálního začleňování osob znevýhodněných na trhu práce

CÍLOVÉ SKUPINY a VYBRANÉ PROJEKTY :

osoby po (ve) výkonu trestu (Nová Cafe Therapy)

osoby závislé a ohrožené závislostmi (Nová Cafe Therapy)

nezaměstnané osoby starší 50 let (Specializované dohledové centrum se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce, DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku)

osoby se zdravotním postižením, včetně duševně nemocných (Specializované dohledové centrum

se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce, Chráněné nudle, DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku)

STAV

Nedostatek pracovních příležitostí pro osoby znevýhodněné na trhu práce

VÝSTUP

Vznik nových a rozvoj stávajících sociálních podniků

VÝSLEDEK

Nabytí pracovních zkušeností, zvýšení kompetencí a dovedností umožňující přechod na otevřený trh práce

FAKTORY ÚSPĚCHU

Zkušenost s cílovou skupinou i prostředím businessu

Respektování individuálních potřeb zaměstnanců

Inovativní produkty a služby a rostoucí zájem o ně

Zájem a motivace ze strany zaměstnanců

EY

NAPLŇOVÁNÍ PRINCIPŮ SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Společensky prospěšný cíl

Všechny sociální podniky zaměstnávají osoby znevýhodněné na trhu práce a osoby ohrožené sociální exkluzí. Všechny podniky rovněž veřejně deklarují, že zaměstnávají osoby z cílových skupin, a to i prostřednictvím zakladatelských dokumentů.

Sociální prospěch

Podíl osob z kategorie znevýhodněných na trhu práce tvořil ve všech podnicích víc než 30 % zaměstnanců. Zaměstnancům je poskytována dostatečná integrační a psychosociální podpora a jsou zapojováni do chodu sociálního podniku. Míra zapojení do vzdělávacích aktivit se liší.

Ekonomický prospěch

Z výpovědí vedení sociálních podniků vyplývá, že převážná část případného zisku je investována zpět do sociálního podnikání a tržby z prodeje výrobků a služeb obvykle tvoří minimálně jednu třetinu celkových výnosů.

Enviromentální prospěch

Sociální podnikání se ve všech podnicích zakládá na environmentálně šetrném podnikání. Vedení sociálních podniků uvedlo jako příklady používání recyklovatelných obalů nebo využívání ekologicky šetrných kancelářských výrobků. Všechny podniky taktéž kladou důraz na recyklaci a šetření energií.

Místní prospěch

Sociální podniky se při své činnosti snaží orientovat na lokální potřeby, přičemž tam, kde je to možné, dochází ke spolupráci s místními aktéry. Příkladem dobré praxe je sociální podnik Chráněné nudle, který svou výrobu provázal s místní restaurací.

EY

3. Popis projektů

Záměrem projektu **DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku**³ bylo využít prostory památkově chráněného Drážního domečku bývalé buštěhradské dráhy v pražské Královské oboře na vybudování kulturního sociálně-integračního komunitního centra. Centrum se zaměřilo především na stárnoucí populaci, pro kterou bylo v Domečku vytvořeno zázemí jak pro pracovní, tak volnočasové aktivity. Sociální podnikání směřovalo do tří aktivit – provoz internetové kavárny, provoz dílny a navazující drobné domácí opravy a pomoc v domácnosti. V rámci projektu bylo pořízeno vybavení do kavárny, do dílny a vybavení nezbytné pro domácí opravy. Realizace projektu trvala 12 měsíců od 1. 4. 2017 do 31. 3. 2018⁴.

Projekt **Nová Cafe Therapy** se zaměřil na změnu dispozičního uspořádání již existujícího sociálního podniku. V rámci projektu byl vytvořen nový prodejní pult umožňující rozšíření stávajících služeb sociální restaurace o prodej nových výrobků, a to i formou takeaway, a nabídku cateringových služeb. V návaznosti na tyto aktivity došlo k vytvoření dvou plných pracovních úvazků zejména pro osoby po výkonu trestu a osoby ohrožené závislostmi, které jsou v důsledku nízké kvalifikace, nedostatku pracovních zkušeností a obvykle také záznamu v rejstříku trestů obzvláště těžko umístitelné na trhu práce. Zároveň tyto osoby čelí značné stigmatizaci ze strany zaměstnavatelů, kteří se obávají potenciálně problémových zaměstnanců. Nová Cafe Therapy posiluje odpovědnost, samostatnost a sebedůvěru klientů a navrácí je tak do běžného života. Realizace projektu trvala 4,6 měsíců od 11. 1. 2018 do 30. 5. 2018.

Cílem projektu **Specializovaného dohledového centra se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce** bylo vybudovat zázemí nového sociálního podniku, který poskytuje asistenci a podporu seniorům s cílem udržet jejich samostatnost a soběstačnost u maxima aktivit. Ve specializovaném dohledovém centru byla vytvořena pracovní místa pro osoby s věkovým nebo zdravotním znevýhodněním s důrazem na jejich individuální potřeby. Dohledové centrum posiluje jejich znalosti a dovednosti a přispívá k budování pracovních návyků, které osoby z cílových skupin mohou následně uplatnit na otevřeném trhu práce. Realizace projektu trvala 15 měsíců od 1. 10. 2017 do 31. 12. 2018.

Záměrem projektu **Chráněné nudle** bylo vytvořit pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením a zároveň reagovat na chybějící nabídku čerstvých nudlí asijského typu na českém trhu. Díky finančním prostředkům z OP PPR se realizátorovi projektu podařilo zřídit nový sociální podnik a pořídit vybavení pro tuto provozovnu. V sociálním podniku bylo vytvořeno 5 nových pracovních míst, z toho čtyři určené pro osoby se zdravotním postižením. Sociální podnik rozvíjí pracovní dovednosti osob z cílových skupin, které na otevřeném trhu práce čelí významným překážkám spojeným s jejich zdravotním hendikepem, nízkou kvalifikací i předsudkům ze strany zaměstnavatelů. Realizace projektu trvala 16 měsíců od 1. 6. 2020 do 30. 9. 2021.

³ S realizátorem projektu se nepodařilo navázat kontakt, pro zpracování případové studie byla využita analýza sekundárních zdrojů (žádost o platbu, rozhovory, sociální síť provozovatele sociálního podniku).

⁴ Provoz sociálního podniku byl ukončen v říjnu 2022.

4. Charakteristika realizátorů projektů a motivace k realizaci projektů

Realizátorem **tří analyzovaných projektů byly společnosti s ručením omezeným. Jeden projekt** byl realizován **neziskovou organizací**. U všech projektů měl realizátor projektu dlouhodobější zkušenost s cílovou skupinou, což výrazně napomohlo správné identifikaci potřeb osob z cílových skupin.

Realizátorem projektu **Nová Cafe Therapy** byl **SANANIM Charity Services, s.r.o.** Tento právní subjekt byl zřízený a je stoprocentně vlastněný neziskovou organizací SANANIM z. ú., která se na území Hl. m. Prahy pokouší vytvářet ucelený systém péče o osoby se závislostí. Sociální podnik Cafe Therapy vznikl již v roce 2005, a to jako první sociální podnik typu WISE (Work Integration Social Enterprise) v ČR⁵. Primárním impulzem pro realizaci projektu bylo zatraktivnit nabízené služby a produkty sociálního podniku a vytvořit nová pracovní místa pro osoby z cílové skupiny, které jsou významně ohrožené sociálním vyloučením. Podnik plní sociální a resocializační funkci, zároveň však má komerční charakter, a proto je nezbytné podporovat jeho rozvoj zejména v kontextu konkurenčního prostředí pražské gastronomie.

Projekt **Specializované dohledové centrum se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce** byl realizován společností Feel Czech s.r.o. Vedení společnosti se při realizaci projektu inspirovalo péčí o seniory v Holandsku. Projektem reflektovali na potřebu automatizace péče o seniory, a to nejen v důsledku stárnutí populace, ale také nedostatku sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách a s tím spojenou mzdovou náročností. Záměrem vedení bylo, aby byly služby specializovaného dohledového centra poskytované asistenty, kteří jsou v maximální možné míře schopni porozumět potřebám a problémům klientů. Nově vzniklá pracovní místa jsou tak primárně určena pro osoby se zdravotním postižením a osoby starší 50 let.

Společnost **Tradegoods s.r.o.** realizovala v letech 2020–2021 projekt **Chráněné nudle**. Díky dlouholetým zkušenostem z oblasti gastronomie identifikovalo vedení společnosti mezeru na trhu v České republice, spočívající ve výrobě čerstvých japonských nudlí. Jednatel společnosti dlouhodobě pracuje s osobami se zdravotním postižením, a proto využil příležitost čerpat prostředky z OP PPR na nákup stroje na výrobu nudlí a zřízení nové provozovny, do které do směnného provozu zaměstnal 8 osob z cílové skupiny na zkrácené pracovní úvazky. Vzhledem ke znalosti problematiky zaměstnávání osob se zdravotním znevýhodněním, byla impulzem pro realizaci projektu i poptávka cílové skupiny po kvalifikovanějším pracovním uplatnění.

Projekt **DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku** byl realizován neziskovou organizací DOMUS VITAE, z. ú. Jednalo se o integrační sociální podnik, jehož hlavním cílem bylo zaměstnávání a sociální začleňování osob znevýhodněných na trhu práce a osob ohrožených exkluzí. Snahou realizátora bylo vytvořit a dále rozvíjet prostředí umožňující využít znalostí, zkušeností a schopností aktivních seniorů ku prospěchu jak těchto osob, tak i ostatních. Osoby z této věkové kategorie vnímal realizátor jako výrazně ohrožené sociální exkluzí, neboť po nedobrovolném ukončení pracovních aktivit a nenalezení nového pracovního uplatnění částečně ztrácejí tito jedinci smysl života, cítí se nepotřební a s poklesem jejich příjmů významně klesá i jejich životní úroveň.

⁵ Jedná se o sociální podnik, kterého hlavním cílem je integrace znevýhodněných osob na trh práce. Zdroj: <https://cafe-therapy.cz/#hungry-about-us>

5. Výsledky projektů a faktory jejich úspěchů

Nová Cafe Therapy

Café Therapy je na území hl. m. Prahy etablovaným podnikem, který dává příležitost osobám po výkonu trestu a osobám po léčbě látkových a nelátkových závislostí znovu najít uplatnění na trhu práce. Projekt přispěl k tomu, že se fungování sociálního podniku podařilo udržet na vysoké úrovni. Zaměstnanci jsou vybíráni na základě spolupráce s pracovní-sociální agenturou, která vytipovává osoby na sociální rehabilitaci. Většina zaměstnanců před nástupem na pracovní pozici absolvuje pobyt v doléčovacím centru nebo obdobnou formu programu, díky čemu se je podaří stabilizovat tak, aby zvládali práci v sociálním podniku – restauraci. Nejčastějšími bariérami pro uplatnění zaměstnanců na otevřeném trhu práce jsou nedostatek dovedností a pracovních zkušeností, nízké dosažené vzdělání, ztráta motivace a soběstačnosti i obavy zaměstnavatelů vyplývající z osobní historie potencionálních zaměstnanců.

Typickým zaměstnancem Cafe Therapy je muž nebo žena ve věku 40 let. Nejčastěji se zaměstnanec potýká s defekty chrupu a zadlužeností, které se mu částečně daří řešit i díky odbornému vedení a psychosociální podpoře v sociálním podniku.

Finanční prostředky z OP OPR využil podnik Cafe Therapy na přestavbu baru a pořízení nové vitríny, díky čemuž může nabízet širší spektrum produktů i službu takeaway. V rámci projektu byly vytvořeny 2 nové pozice, jejichž pracovní náplní je příprava jídel do vitríny. Právě příprava jídel je počáteční pozicí, kterou prochází každý zaměstnanec. Po nabytí zkušeností a ustálení v pracovním prostředí mu může být nabídnuta pozice na baru, kde se dostává do přímé interakce se zákazníkem. Nestálou kvalitou nabízených jídel se podařilo stabilizovat díky spolupráci s mentorem z nadace Via, s kterým v Cafe Therapy vytvořili několik produktů, které se kvalitou bez problémů vyrovnají ostatním podnikům v konkurenčním prostředí centra hl. m. Prahy.

“ *Osoby z cílové skupiny nejsou vyučení kuchaři, v kuchyni jsme hodně bojovali. Pak se nám ale společně s mentorem podařilo vytvořit několik produktů, které naši nabídku posunuly o level výš. Pečeme si vlastní pečivo, fermentujeme. Někteří zákazníci si naše produkty tak oblíbili, že sem teď chodí přímo na ně.* [vedení podniku]

”

Primárním faktorem úspěchu projektu je dlouholeté fungování sociálního podniku a zkušenost s cílovými skupinami i sociálním podnikáním jako takovým. Provozní v Cafe Therapy je speciálním pedagogem a jeho zástupce má také vzdělání v oblasti sociální práce, což umožňuje zajistit pro zaměstnance individuální přístup (například tempo práce) a sledovat jejich rozvoj, reakce, nálady a psychický stav. Zaměstnanci mají možnost podílet se na směřování podniku a zapojovat se do rozhodovacího procesu, čímž je podpořena jejich sebedůvěra a odpovědnost. V sociálním podniku je vytvořené podpůrné prostředí, ve kterém se zaměstnanci cítí bezpečně a přijatí. Kombinací všech těchto faktorů se výrazně snižuje riziko relapsu a části zaměstnanců se postupem času podaří přesunout a udržet na nechráněném

pracovním trhu, zaměstnanci však nikdy nejsou nuceni k přechodu se strany vedení sociálního podniku.

Vzhledem k tomu, že se jedná o restaurační zařízení, zasáhla pandemie Covid-19 sociální podnik výraznou měrou. Činnost se přesunula do jiných aktivit, například do potravinové podpory ohrožených skupin obyvatel nebo do výdeje jídel. Náklady se sociálnímu podniku podařilo pokrýt ze státních schémat i z podpory mateřské organizace. Podniková data však ukazují, že se prozatím nepodařilo dosáhnout předcovidové úrovně.

“ Covid jsme málem nepřežili. Bylo to těžké, ale zvládli jsme to kvůli cílové skupině, aby nezůstala bez podpory. Dělali jsme například balíčky pro osoby bez domova, paprikové chutney, jenom aby naši zaměstnanci nezůstali zavření doma. Covid se nám podařilo zvládnout i díky naší mateřské organizaci, která nám částečně pomohla překonat období zavřených restaurací.
[vedení podniku]

”

Specializované dohledové centrum se zapojením osob znevýhodněných na trhu práce

Rekonstrukcí prostor bývalé sklárny vzniklo v hl. m. Praze Specializované dohledové centrum. Jedná se o centrum podpory pro seniory (nebo další skupiny osob), které využívá moderní asistenční technologie k zabezpečení kontinuálního dohledu a bezpečnosti seniorů. Prostřednictvím hodinek nebo SOS tlačítka se senior dokáže urychleně spojit s odborným asistentem, který seniorovi například i s podporou rodiny nebo záchranných složek pomůže vyřešit krizovou situaci. V některých případech dokáže i samotné zařízení rozpoznat nouzovou situaci seniora. Organizace poskytuje i registrované sociální služby (např. sociální poradenství, krizová linka), které spolu s dohledovým centrem vytvářejí systém komplexní péče.

“ Sociální podnik je primárně o komunikaci se seniory, je to takový case management. [vedení podniku]

”

V sociálním podniku byla vytvořena pracovní místa pro nezaměstnané osoby starší 50 let nebo osoby se zdravotním postižením, kteří primárně poskytují informace seniorům nebo jejich rodinným příslušníkům. Práci získávají pracovní návyky, nové dovednosti, podporuje se jejich samostatnost a odpovědnost. Zaměstnanci podniku mají k dispozici také psychologa. Někteří po jistém čase přecházejí na otevřený pracovní trh.

Typickými zaměstnanci dohledového centra jsou ženy ve vyšším věku nebo se zdravotním postižením. Pro osoby se zdravotním postižením je to typicky první zaměstnání, kde nabývají první pracovní zkušenosti. U těchto osob je šance, že se jim postupně podaří zařadit do běžného pracovního života. Naopak u osob v předdůchodovém věku se jedná o zaměstnání, kde by chtěli zůstat až do dovršení důchodového věku.

Faktorem úspěchu projektu je inovativní přístup a diverzifikace aktivit ve snaze reagovat na individuální potřeby každého klienta. Komplexní systém služeb včetně aktivit sociálního podniku umožňuje poskytovat služby na míru šité klientovi i rodině a dbá také na nákladovou efektivnost. Za úspěšným fungováním sociálního podniku stojí také předešla zkušenost nejenom s cílovou skupinou, ale také s korporátním prostředím.

Období covidu vnímá organizace spíše pohledem klientů, u kterých docházelo během pandemie k jejich značné izolaci od okolního prostředí. Organizace byla v době vypuknutí pandemie dostatečně technologicky připravená a vybavená i na práci z domova, u žádného zaměstnance nedošlo k ukončení pracovního poměru. Značná část jejich klientů se však přesunula do domů s pečovatelskou službou, případně do domovů pro seniory. U ostatních klientů však poskytované služby ještě více nabyly na významu, zaměstnanci s klienty udržovali pravidelný kontakt. Po odeznění pandemie rozvíjeli nekrizové intervence s cílem seniory opět aktivovat.

Sociální podnik je po ukončení realizace projektu financován multizdrojově a negativně vnímá zejména nedostatek navazujících aktivit. Organizace i nadále plánuje rozvíjet svou činnost například ve vývoji mobilní aplikace nebo dalších technologií, přiznává však, že bez nových příležitostí ve formě grantů nebo jiných dotačních programů, je tento proces nákladný.

Chráněné nudle

Díky finanční podpoře z OP PPR vznikla na Praze 10 nová výrobní nudlí, která jako jedna z mála v ČR nabízí čerstvé japonské nudle vyráběné na speciálním nudlovači dovezeném přímo z Japonska. V provozovně je v současné době zaměstnáno 10 zaměstnanců, z toho 8 osob se zdravotním postižením. Většina zaměstnanců pracuje v provozovně dlouhodobě, fluktuace v podniku je minimální. U zaměstnanců z cílové skupiny vedení sociálního podniku vnímá postupné začleňování do společenského života a motivaci rozvíjet se, plynoucí kromě jiného z vlastního, pro některé zaměstnance prvního, výdělků.

Charakteristickým znakem zaměstnanců je nižší míra průčesnosti v porovnání s běžnou populací. Proto je pro vedení provozovny nevyhnutelné zabezpečit úplnou zastupitelnost všech zaměstnanců ve výrobním procesu, aby nedocházelo k přerušení výroby.

V podniku jsou zaměstnané osoby s různou formou a rozsahem zdravotního znevýhodnění. Ve výrobním procesu je přihlíženo na jejich fyzické i psychické limity a pracovní prostředí je uzpůsobeno nejen z hlediska bezbariérovosti, ale také minimalizací stresu nebo jiných rušivých elementů.

Výrobní nudlí uspěla díky dlouholetým zkušenostem vedení společnosti s evropskými granty a cílovou skupinou. Provozovna nudlí spolupracuje s restaurací, díky čemuž se zvyšuje povědomí obyvatel městské části Praha 10 o produktech sociálního podniku. Postupně roste zájem o produkty sociálního podniku i ze strany dalších odběratelů, čímž se podle vedení podniku daří podnikání rozšiřovat. Za faktor úspěchu je možné považovat i vysoký zájem o práci v sociálním podniku. Vedení sociálního podniku dlouhodobě vnímá nedostatek pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. V podniku jsou proto zaměstnány i zaměstnanci, kteří za prací docházejí i z okresů mimo hl. m. Prahy.

“ Za největší úspěch podniku považuji to, že se nám ho podařilo udržet. Podnikání je o lidech. Když jim vytvoříte slušné pracovní podmínky, budou chodit do práce rádi, a to se odrazí i na jejich výkonu. [vedení podniku] ”

Projekt Chráněné nudle je jediným ze tří analyzovaných projektů, který byl v realizační fázi v období pandemie Covid. Utlumení ekonomické činnosti způsobilo prodloužení doby dodání stroje na výrobu nudlí z Japonska do České republiky, čímž se projekt zpozdil o několik měsíců. Následně došlo okamžitě k zaškolení nových zaměstnanců a další fungování sociálního podniku nebylo pandemií negativně ovlivněno.

Vedení sociálního podniku vnímá výrobu japonských nudlí jako dlouhodobý projekt a v práci s cílovou skupinou plánuje pokračovat „na celý život“. Sociální podnik se stal nezávislým na podpoře z dotačních programů, což naznačuje, že jeho fungování bude pokračovat po skončení udržitelnosti projektu.

DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku

Nově zrekonstruované a vybavené prostory Domečku poskytly zázemí pro osobnostně sociální rozvoj nezaměstnaných osob starších 50 let a osob se zdravotním postižením. V rámci Domečku se podařilo zřídit pět pracovních míst pro osoby z cílových skupin. Jednalo se o místo obsluhy kavárny, hodinového manžela, který měl na zahradě k dispozici i malou dílnu, nebo pomocnice v domácnosti.⁶ Příkladem úspěšné reintegrace na trh práce je i pracovnice sociálního podniku, která po úrazu ruky a náročné léčbě našla v Domečku nové uplatnění.

“ Jsem strašně vděčná za to, že zde mohu spojovat hned několik věcí. Pracovat pro přátelskou komunitní kavárnu, podílet se na charitativních a vzdělávacích projektech a zároveň do všeho dění zapojovat i znevýhodněné lidi. Co dodat? Našla jsem vytouženou práci se skvělým kolektivem ve skvělém prostředí. Co víc jsem si mohla přát?⁷ [zaměstnankyně sociálního podniku] ”

Domeček nabízel celou řadu komunitních aktivit, např. výuku kurzů cizích jazyků, jógu pro seniory, cestovatelské přednášky, počítačovou poradnu nebo různé workshopy. Sociální podnik usiloval také o propojování generací a podporu místní komunity. V prostorách sociálního podniku se uskutečnila například výroba adventních věnců, do které byly zapojeny děti z druhých a třetích tříd základní školy a členové komunitního centra⁸.

Sociální podnik ukončil svou činnost v říjnu 2022. V září 2022 došlo k převodu správcovství objektu z Magistrátu hl. m. Prahy na MČ Praha 7, která se rozhodla zřídit v bývalém drážním domku novou dětskou skupinu. Dle vyjádření starosty MČ Praha 7 na sociální síti, městská část usilovala o to, aby byl sociální podnik v objektu provozován souběžně s dětskou skupinou. Pro provozovatele Domečku by však omezený provoz znamenal značný výpadek příjmů, v důsledku čehož by nebylo dále možné sociální podnik financovat⁷.

⁶ Zdroj: <https://www.praha7.cz/byl-jednou-jeden-domecek/>

⁷ Zdroj: <https://www.blesk.cz/clanek/regiony-praha-prazane/611290/eva-52-mohla-prijit-o-ruku-tetovana-kavarnice-z-letne-dnes-pomaha-handicapovany.html>

⁸ Zdroj: <https://www.facebook.com/DomecekStromovka/>

Shrnutí dalších poznatků⁹

Dva realizátoři se shodují, že systém čerpání z operačního programu je neintuitivní a uživatelsky nepřívětivý. Z jejich odpovědí vyplývá, že do budoucna by mělo dojít k racionalizaci administrativní zátěže. Naopak jiný realizátor ocenil metodickou podporu ze strany řídicího orgánu a administrativu považoval na úměrnou rozsahu projektu. Dva ze tří by do budoucna čerpali z operačního programu znovu a jejich projekt by bez podpory nebyl realizován vůbec nebo jen v omezeném rozsahu.

Realizátoři projektů se shodují na tom, že by měl být koncept sociálního podnikání lépe definován, i z důvodu dlouhodobé podpory z veřejných prostředků. Zahájení podnikání je možné uskutečnit díky projektům financovaným z fondů EU, ale další provoz a rozvoj by měl být podporován také. V současnosti zákon o zaměstnanosti umožňuje podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, na jiné cílové skupiny však nepamatuje. Tento stav by měl narovnat nově připravovaný návrh zákona o sociálním podnikání. Respondenti byli však vůči jeho přijetí poměrně skeptičtí.

6. Naplňování principů sociálního podnikání

U tří¹⁰ stále fungujících sociálních podniků bylo ověřeno aktuální naplňování principů sociálního podnikání pro integrační sociální podnik (WISE)¹¹. Níže uvádíme souhrnný přehled zjištění.

Společensky prospěšný cíl

Všechny sociální podniky, které jsou předmětem případové studie, zaměstnávají osoby znevýhodněné na trhu práce a osoby ohrožené sociální exkluzí. Všechny podniky rovněž veřejně deklarují, že zaměstnávají osoby z cílových skupin, a to i prostřednictvím zakladatelských dokumentů. U některých bylo tuto informaci možné dohledat také na webových stránkách nebo přímo v sociálním podniku.

Sociální prospěch

Podíl osob z kategorie znevýhodněných na trhu práce tvoří ve všech podnicích víc než 30 % zaměstnanců. Například v sociálním podniku Chráněné nudle bylo až 8 z 10 pracovních úvazků určených pro osoby z cílových skupin. Zaměstnancům je poskytována dostatečná integrační a psychosociální podpora a jsou zapojováni do chodu sociálního podniku a

⁹ V této části nejsou zahrnuty postoje realizátora projektu DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního sociálního podniku

¹⁰ U projektu DOMUS VITAE – vybavení komunitního integračního centra nebylo možné tyto informace ověřit, neboť již není v provozu. Sekundární zdroje poskytují ovšem částečné důkazy o naplňování některých z principů v době fungování podniku. Sociální podnik zaměstnával osoby znevýhodněné na trhu práce, přičemž vedení podniku dbalo o jejich další rozvoj. Rovněž podnik naplňoval i kritérium místního prospěchu, například prostřednictvím propojování obyvatel městské části Praha 7 při aktivitách v prostorách sociálního podniku nebo organizací workshopů pro děti z místní základní školy.

¹¹ Viz. například Příloha č. 1 Výzvy č. 38:

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.penizeproprahu.cz%2Fwp-content%2Fuploads%2F2018%2F01%2F3-R-28225-P%25C5%2599%25C3%25ADloha-%25C4%258D.-1-Usnesen%25C3%25AD.doc&wdOrigin=BROWSELINK>

rozhodovacího procesu. Míra zapojení do vzdělávacích aktivit se ve zkoumaných sociálních podnicích liší, v jednom z podniků provozovatel po počátečním zaškolení nevnímal potřebu dalšího vzdělávání.

Ekonomický prospěch

Z výpovědí vedení sociálních podniků vyplývá, že převážná část případného zisku je investována zpět do sociálního podnikání a tržby z prodeje výrobků a služeb obvykle tvoří minimálně jednu třetinu celkových výnosů. Podíl výnosů byl u některých sociálních podniků také ověřen v účetních závěrkách zveřejněných v obchodním rejstříku.

Enviromentální prospěch

Sociální podnikání se ve všech podnicích zakládá na environmentálně šetrném podnikání. Vedení sociálních podniků v gastro sektoru uvedlo jako příklad používání recyklovatelných kelímků a obalů, využívání surovin od lokálních dodavatelů nebo snahu omezit plýtvání jídlem. V administrativě se jedná například o využívání ekologicky šetrných kancelářských výrobků a omezení tisku. Všechny podniky taktéž kladou důraz na důslednou recyklaci a šetření energií.

Místní prospěch

Sociální podniky se při své činnosti snaží orientovat na lokální potřeby, přičemž tam, kde je to možné, dochází ke spolupráci s místními aktéry. Tento princip jasně naplňuje například sociální podnik Chráněné nudle, který svou výrobu provázal s místní restaurací nebo Cafe Therapy, která získala část své stálé klientely z řad obyvatel městské části.

Informace o EY

EY je předním celosvětovým poskytovatelem odborných poradenských služeb v oblasti auditu, daní, transakčního a podnikového poradenství. Znalost problematiky a kvalita služeb, které poskytujeme, přispívají k posilování důvěry v kapitálové trhy i v ekonomiky celého světa. Výjimečný lidský a odborný potenciál nám umožňuje hrát významnou roli při vytváření lepšího prostředí pro naše zaměstnance, klienty i pro širší společnost.

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právníkou osobou. Ernst & Young Global Limited, britská společnost s ručením omezeným garancí, služby klientům neposkytuje. Pro podrobnější informace o naší organizaci navštivte prosím naše webové stránky ey.com.

© 2022 Ernst & Young, s.r.o. | Ernst & Young Audit, s.r.o. | E & Y Valuations s.r.o.
Všechna práva vyhrazena.

ey.com